

Češi jsou pro dohodu s Lichtenštejnem

12.12.2023 - | PROTEXT

Informace lidé čerpají nejčastěji z internetu nebo televize.

Do šetření Ipsos na zakázku Nadace knížete z Lichtenštejna, které odprezentovala společnost v PressCentru ČTK, byla speciálně zahrnuta populace Jihomoravského kraje, na jehož území se nacházejí předmětné majetky rodu. Lidé, kteří mají na věc názor, se častěji kloní k mimosoudní dohodě než k soudnímu řešení, potvrdily odpovědi pro Ipsos. A ti, kdo se spíše přiklání k soudu, vyjádřili podporu potencionálnímu prolomení Benešových dekretů. Více než třetina respondentů je pak toho názoru, že Lichtenštejní by byli lepšími správci lesů a zámku než český stát.

Názor, že by v dané věci měl rozhodnout soud, mají 32 procenta oslovených. Čtvrtina lidí nemá názor. Na jižní Moravě je toto skóre 46 ku 29 ku 36. Mladá generace od 18 do 34 let dává přednost dohodě (49 %) před soudem (25 %).

Výzkum Ipsos, provedený v listopadu tohoto roku, reagoval na skutečnost, že 24 října zveřejnila nadace návrh českému státu na mimosoudní vyrovnání. „Návrh, že se zřekne svých vlastnických nároků, zřekne se nároku na odškodnění a spolu s Českou republikou ustaví fond, do kterého budou vloženy všechny sporné pozemky a nemovitosti,“ připomněl mluvčí nadace Michal Růžička.

Agentura zohlednila skutečnost, že pro nemalou část obyvatel je spor knížecího rodu s českým státem složitou nebo odtažitou záležitostí, a téma jim proto v průzkumu stručně nastínila. „My jsme jim dali určitý text, představili jsme jim, o čem ten spor je, a uvedli jsme, že podle Lichtenštejnů byl jejich majetek zabaven neprávem na základě Benešových dekretů. Zmínili jsme, že Nadace knížete z Lichtenštejna nabídla dohodu a že případné odškodnění považují zastánci dohody za přílišnou zátěž pro český rozpočet. Nechyběl argument příznivců soudu, že stát dosud všechny pře s Lichtenštejnem vyhrál a že by dohoda mohla prolomit nedotknutelnost Benešových dekretů,“ vypočetl Michal Kormaňák, Account Director, Ipsos Public Affairs.

Poukázal na generační rozdíl postojů, protože starší ročníky se na rozdíl od mladších daleko více kloní k soudnímu verdiktu. „S věkem narůstá obava o prolomení Benešových dekretů, tuto hrozbu zmiňuje 68 procent obyvatel starších padesáti pěti let,“ konstatoval Kormaňák.

Jeho kolega Tomáš Macků, External Affairs Director, zdůraznil, že nejde o jednoduché téma. „Přesto je vidět, že se lidé tomu snaží porozumět a že převažuje pragmatický přístup. V tom smyslu, že případná dohoda je výhodnější pro společnost a pro ně samotné než ta soudní cesta.“

Mluvčí nadace Michal Růžička upozornil, že knížecí rod vnímá návrh dohody jako příspěvek pro budoucnost a moderní způsob řešení konfliktních situací a problémů. „Bylo pro nás velmi důležité dozvědět se, jestli se názorově odlišuje jižní Morava, protože ta má s Lichtenštejnem mnohem užší zkušenosti než například obyvatelé severních Čech. Nešlo nám o nic jiného než zjistit, jaká je nálada v České republice.“

Odškodnění za zabavené majetky cizincům zůstává podle mezinárodního práva stále ve hře. „Evropský soud pro lidská práva si vyžádal od lichtenštejnské strany odhad případného spravedlivého odškodnění. Je to velice relevantní věc,“ zmínil Aleš Linhart, právní zástupce Nadace knížete z Lichtenštejna, a pokračoval: „Mezinárodní soud samozřejmě bude rozhodovat pod jiným úhlem pohledu, než rozhodují české soudy. Lichtenštejnové se těmito spory nesnaží prolomit Benešovy dekrety. Ostatně, právníci českého státu před soudy nikdy neargumentovali hrozbou

prolomení Benešových dekretů. Oni se brání něčím trochu jiným. Tvrdí, že nelze jít před restituční hranici 25. února roku 1948," vysvětlil Linhart.

Případnou náhradu za zabavený majetek spočítali auditoři na 35 miliard korun. Šla by na účet České republiky. „Přesto se chce Nadace knížete z Lichtenštejna raději domluvit. Chce se o své historické dědictví starat, nechce vyhrát. Pochopí to jen ten, kdo si uvědomí míru závazku, trvajícího téměř 750 let," shrnul Michal Růžička.

<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vyzkum-cesi-jsou-pro-dohodu-s-lichtenstejny-/2453076>